

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II Informacyjny

Ew/5. № 39061. /II

Poczta polowa Nr. 53.

Warszawa, dn. 31. sierpnia 1920 r.

46587/2

Do

Adjutantury Generalnej.

Przesyła się odpis depesz Oficera łącznikowego Nacz.
Dow. W.P. przy gen. Omeljanowiczu-Pawlence do wiadomości
i wykorzystania.

z załącznikami.

W.z. Szef Oddziału II.

PRZEBZDZIECKI m.p

major Szt. Gen.

Za zgodność:

Handwritten signature

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 46587/2 dnia 31/8 1920 r.
załącz. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Dowództwo frontu południowego. Bez nr. 28.VIII. 1920r.

25.VIII. rano dotarłem z małemi przeszkodami do dow. gen. Pawlenki i charakteryzuję pośpiesznie pierwsze odniesione wrażenia w drodze, jakoteż sytuację gen. Pawlenki po pierwszej z nim rozmowie. Na skutek przerwy w łączności i zupełnej nieświadomości tak sytuacji ogólnej, jakoteż szczegółowej na froncie na froncie południowym był gen. Pawlenko zupełnie dezorientowany, i licząc się z dalszym odwrotem armji polskiej i możliwością zupełnego przerwania łączności pomiędzy armją polską, a ukraińską przez posuwanie się 8. dyw. kaw. sowieckiej w kierunku Stryj-Drohobycz, uznał gen. Pawlenko za niewykonalne trzymanie tak ~~długiego frontu~~ długiego frontu od granicy rumuńskiej aż po Stryj i zarządził ugrupowanie alternatywnie zaczepno-obronne w rejonie ograniczonym na północ i zachód Dniestrem i Bystrzyca Nadworniańska, próbując według zarządzenia dow. frontu połudn. przez konne oddziały utrzymać łączność z rejonu Chodorowa na Stryj i Dolinę z armją polską. Nieprzyjaciel /4l. i nieokreślone części 3. sow. dyw. p. / zachowały się najaktywniej wobec armji ukr. w rejonie Halicz-Józefpol nad Dniestrem, co spowodowało Ukraińców do uszkodzenia mostów na Dniestrze w tym rejonie.

Przybycie moje i objaśnienie sytuacji spowodowało gen. Pawlenkę do uskutecznienia już przygotowanego planu przejścia ze świtem dnia 26. b.m. do ofensywy, przechodząc Dniestr w 2 miejscach głównymi siłami: K luka /półn. i półn.-zach. od Horodenki/ i Niżniow w kierunku na Buczacz i Monasterzyska-Brzeżany zamiarem rozbicia 4l. sow. dyw. i odcięcia jej odwrotu na wschód. Przerwę w łączności, która pociągnęła za sobą fatalne skutki opóźnienia się całej akcji należy przypisać głównie zbyt małej aktywności wszystkich czynników, powołanych do jej utrzymania, jakoteż brakowi zrozumienia ważności; łączność ta mogłaby przy większej aktywności być już dawno naiwazana, Oddz. II. dow. fr. ponosi w tym względzie poważną winę.

Niesprawdzone pogłoski głoszą, że w kierunku Skole-Stryj przedzierają się jakieś ukraińsko-bolszewickie formacje; mogłyby to być oddziały brygady Warywody, zbolszewizowane w Czechach,

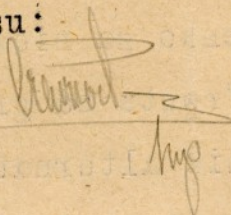
które szukają połączenia z bolszewikami. Ogólny zanik ducha i wiary w zwycięstwo wreszcie tutaj ustępować. Władze administracyjne i bezpieczeństwa powracają na swe stanowiska. Szczegóły planu ofensywy ukraińskiej gen. Pawlenko podaje dow. fr. południowego w oryginalnem brzemieniu wydanych rozkazów!

O węgierskim płk. **TAKACZU** niema dotychczas wiadomości i nie znam odpowiedzi jego na plan podany przeze mnie, przez gen. Nowotnego i oficera Oddz. II. Nacz. Dow.

Bołdeskuł pułk.

Pilne. Tajne Nr. 215.

Za zgodność odpisu:

Dow. armji ukraińskiej. 311. 27.VIII. 1920r.

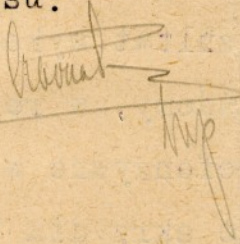
27. ze świtem rozpoczęta ofenzywa armji ukraińskiej osiągnęła do godziny 8-ej przeprowadzając się przez Dniestr w Nóżniowie linje tryg. 393. folwark Werbka, Dobrowist, Bobrowniki i wschodnią część Petrykowa. Przejście pod Haliczem i Jezupolem jest w trakcie wykonania, Rezultat wykonania przeprawy w rej. Niezwiska-Luka jeszcze niewiadomy, w rej. Halicza przeprowadzona 1. zaporoska dyw. ma zadanie ofenzywne w kierunku Rohatyn-Knihicz, celem odciążenia prawego skrzydła VI. armji. 25.b.m. w trakcie przygotowania ofenzywy nadeszła wiadomość z 2. wołyńskiej dyw. że z tej ostatniej i z chersońskiej dyw, uciekła grupa galicyjskich Ukraińców na czele z KRAUSEM i oficerami byłej armji austriackiej WOLFEM i JAREM. Liczebność tej grupy podaje szef sztabu armji ukraińskiej na 100 konnych i 50 pieszych z 2 działami, zaś przy sztabie przebywający rumuński oficer podaje w meldunku do Czerniowiec: 270 oficerów i 600 ludzi z amunicją i taborami, kierunek uciezki Sniatyn-Kosów z zamiarem ~~xx~~ rozprzestrzeniania ukraińskiego powstania w górach karpackiej Rusi, lub też połączenia się z brygadą WARYWODY. Szef Sztabu przyznaje, że ci dezertyrzy myśleli już przedtem prowadzić konszachty z bolszewikami. Sztab armji ukraińskiej rozważa już obecnie, w słusznej nadziei szybkiego dotarcia do Zbrucza, po szybkim zlikwidowaniu XIV. armji bolszewickiej, plany na przyszłość, które dają się następująco streścić: po przejściu Zbrucza zmobilizować 7 powiatów /Kamieniec Podolski - Płoskirów - Letyczew - Letyn - Humań - Mohylów - Chocim ?/ pobierając 6 roczników /4 wysłużone i 2 rekrutów/, obliczając na 42.000. potrzebne zaopatrzenie: broń, amunicję, ekwipunek i techniczne wyposażenie, jakoteż artylerję spodziewają się otrzymać od Polski, sądząc, że celem szybkiego zlikwidowania ukr. oddziałów na terenie galicyjskim byłoby koniecznem jaknajśpieszniejsze przygotowanie tych materiałów i dostarczenie ich do rejonu Husiatyna, ażeby można z przyjacielskim gestem pożegnać naszych sprzymierzeńców, Jako pierwszy krok do pozyskania względów ukraińskich, proszę o zajęcie stanowiska względem

względem zamierzonej mobilizacji wymienionych powiatów, jakoteż
zarządzenie przygotowania materiałów, którymi zamierzamy ich
wspomódz.

Przez gen. Nowotnego i oficera Oddz. II.

Nacz. Dow. Nr. 217. płk. Bołdeskuł.

Za zgodność odpisu:

Handwritten signature and initials in dark ink, appearing to be 'K. Nowotny' and 'MBP'.